

N:o 137.

Af Herr **J. B. Unger**: *Om ändring af bestämmelserna rörande nämndemans rätt till ersättning för extra förrättningar.*

Inom Andra Kammaren väckte Herr O. B. Olsson förliden riksdag en motion (N:o 49) angående ersättning af statsmedel till nämndemän för biträde å urtima ting vid ransakningar i brottmål under framhållande hufvudsakligen af det obilliga deruti, att vid landtdomstolarna allenast *en* domare, nemligen rättens ordförande, vore af staten fullt aflönad, under det att de öfriga tolf nämndemännen, icke hade någon annan ersättning för sitt ansvarsfulla kall än för en del extra förrättningar jemte en ringa andel af sakören.

Stats-Utskottet, till hvilket denna motion blef remitterad, utlät sig deröfver i betänkandet N:o 8 punkten 6:o, att ehuru Utskottet icke kunnat undgå att erkänna det beaktansvärda i motionens syfte, det dock ansett betänkligheter möta att för närvarande tillstyrka bifall till densamma, dels emedan motionären icke lemnat någon utredning rörande de kostnader, förslaget genomförande skulle kräfva, dels ock emedan nu gällande bestämmelser angående ersättning i vissa fall till nämndemän för urtima ting i brottmål torde, om motionärens förslag genomfördes, böra i sammanhang dermed förändras, angående hvilken förändring förslag likväl icke föreläge.

Motionen afslogs derefter i båda Kamrarna.

Stödjande mig på det erkännande, som motionen rönt i Stats-Utskottet, och med beaktande af de erinringar, som der gåfvos, vågar jag emellertid förnya denna motion i en något annan form och utsträckning.

Den utredning af kostnaderna, som Stats-Utskottet ansåg vara af vigt för motionens framgång, är visserligen ganska svår, om icke rent af omöjlig att åstadkomma, synnerligast om man i förevarande fall vill bereda nämndemännen icke blott dagtraktamente, utan äfven skjutsersättning, såsom jag är sinnad föreslå. Men alldeles oeftergiftig lärer väl icke heller en sådan utredning vara, eftersom till och med Kongl. Maj:t i den nådiga statsverkspropositionen kunnat utan all utredning af kostnaderna föreslå, det ersättning af allmänna medel skulle åt

oskyldige häktade eller dömde få utgå från ett å andra hufvudtiteln uppfördt förslagsanslag till ersättning i vissa fall åt domare, vittnen och parter, samt då å samma hufvudtitel finnes upptaget ett förslagsanslag för rese- och traktamentsersättning, från hvilket jemlikt § 6 i Kongl. kungörelsen den 30 December 1863, angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar, äfven nu ifrågasatta kostnad kunde utgå — låt ock så vara att anslaget under ett eller annat år öfverskredes, tills erfarenheten gifvit vid handen huru mycket det skärligen behöfde ökas. Då man kan vara förvissad derom, att de kostnader, som på grund af nya lagbestämmelser skulle uppstå, under alla förhållanden icke kunna blifva i nämnvärd grad betungande för det allmänna, bör väl icke den omständigheten, att dessa kostnader icke kunna på förhand exakt beräknas, utgöra hinder att stifta lag i öfverensstämmelse med rättvisans och billighetens fordringar.

Men nu tyckas mig rättvisa och billighet bestämdt fordra, att nämndemän för sitt biträde vid urtima ting för ransakning i brottmål erhålla samma ersättning som för de öfriga extra förrättningar, om hvilka det stadgas i Kongl. kungörelsen den 30 December 1863, samt att följaktligen den betydliga inskränkning i samma ersättning, som föranledes af Kongl. kungörelsen den 17 September 1851, varder undanröjd.

Under åberopande i hufvudsak af samma skäl, som i motion N:o 49 i Andra Kammaren vid 1885 års riksdag äro vordne anförda, och under förutsättning att förslagsanslaget för rese- och traktamentsersättning på riksstatens andra hufvudtitel i händelse af behof framdeles varder förhöjdt, vågar jag sålunda föreslå,

att Riksdagen för sin del, med upphäfvande, såvidt nämndemän angår, af Kongl. kungörelsen den 17 September 1851, måtte besluta, att i § 1 af Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 30 December 1863, angående nämndemäns rätt till ersättning för extra förrättningar samt om godtgörelse till fjerdingmän för vissa uppdrag, näst efter orden "vid skattläggningar; och" tillägges "vid urtima ting för ransakning i brottmål".

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1886.

J. B. Unger.